Finanssipolitiikan valvonnan puoliväliraportti sekä hallituksen talouspolitiikan linja

2.3.2017

Jukka Pirttilä (Tampereen yliopisto)

TALOUSPOLITIIKAN ARVIOINTINEUVOSTO
RÅDET FÖR UTVÄRDERING AV DEN EKONOMISKA POLITIKEN
ECONOMIC POLICY COUNCIL

Tarkastusviraston raportti osuu oikeaan

- Tarkastusviraston raportti on korkeatasoinen ja sen suositukset ovat linjassa arviointineuvoston vuosiraportin kanssa
- Ilman lisäsopeutusta finanssipolitiikan tavoitteet eivät toteudu
- Ainoa merkittävä ero oman arviomme ja tarkastusviraston raportin välillä on, että tutkimuskirjallisuuden valossa kiky-sopimuksen työllisyysvaikutus jää reilusti alle hallituksen arvion
  - 16 000 lisätyöpaikkaa 40 000 sijasta
  - Siksi kiky-sopimus heikentää myös pidemmällä aikavälillä julkista taloutta 500 miljoonalla €

Julkista taloutta katsottava kokonaisuutena

- Tarkastusviraston huomautus siitä, että verotuksen muutosten tulisi olla yhtä hyvin kontrolloitua kuin menokehysten on tärkeä
  - Muuten menolisäyksiä voidaan ”kiertää” verotukien kautta
  - Vaikka vaikutus julkiselle taloudelle sama
- Vuoden 2015 raportissa arviointineuvosto huomautti, että hallituksen linja siitä, että veroaste ei saa nousta ollenkaan, on ennemmin poliittinen kuin tiukasti taloustieteellisesti perusteltu linja

Tarkastusviraston selvitys sosiaalimenojen kehitysarvioista

- Talouspolitiikan arviointineuvosto on suorittanut kestävyysvajelaskelmia selvityksen kohteena olleen SOME-mallin avulla
- Välineiden käyttöönotto onnistui järkevässä ajassa
- Jatkuva ja yksityiskohtainen dokumentointi sekä ylimääräinen raportointi kuormittaisivat niukkoja resursseja - kohdeyleisö on varsin rajattu

Finanssipolitiikan linjasta

- Arviointineuvosto katsoi jo aiemmissa raporteissaan, että hallitusohjelman linja kauden loppua kohti nopeutuvasta sopeutuksesta on järkevä kompromissi
- Nyt hallitus on kuitenkin lipsunut linjastaan
  - 2017 finanssipolitiikka kääntyy elvyttävään suuntaan, kun sen olisi tullut olla ennemminkin asteittain kiristyvää
  - Puuttuu edelleen toteutettavissa oleva suunnitelma hallituksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseen

Työllisyyttä tukevat rakenneuudistukset osittain auki

- Työttömyysturvauudistus nostanee työllisyyttä suunnilleen VM:n arvion mukaan (10 000 hengellä)
- Suomen työmarkkinat eivät selviytyneet hyvin ensimmäisestä todellisesta testistä yhteisvaluutan aikana finanssikriisissä
  - Työttömyydestä tullut pysyvämpää kuin verrokkimaissa
  - Kilpailukyvyn palauttaminen vienyt kauan
- Palkkaneuvottelujärjestelmän uudistus on sen sijaan edelleen auki ja entistä epävarmempi